

Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ
Tòa Thánh Tây Ninh

BẢN TIN THẾ ĐẠO

Thông tin - Phổ truyền Giáo Lý Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh

Bản Tin Thế Đạo

Số 49 ngày 10-12-2015

Thượng Đỉnh "Paris 2015": Thay Đổi Khí Hậu

Tiến sĩ Mai Thanh Truyết

Nhập đề

Những thương thuyết quốc tế về viễn tượng hâm nóng toàn cầu bắt đầu từ Thượng đỉnh Rio de Janeiro (Rio Summit), Ba Tây năm 1992. Vào năm 1997, Nghị định thư Kyoto ra đời ở Japan với nhiều quyết định cho toàn cầu trong đó, tất cả các quốc gia hứa sẽ giảm sự phát thải khí carbonic (CO₂) vào năm 2005 ngang bằng với lượng phát thải của mỗi quốc gia ở năm 1995. Điều này đã được nhắc lại ở Nghị định thư Kyoto (Kyoto Protocol) một lần nữa vào năm 2005, ở Chương trình Hành động ở Bali (Bali Action Plan) năm 2007, và nhắc nhở việc thực thi ở Copenhagen năm

2009 với mục tiêu chung là giới hạn sự hâm nóng toàn cầu dưới 20C.

Vào năm 2010, Hội nghị Cancun (Cancun Conference) ghi nhận mục tiêu tập thể tất cả các quốc gia đã ký vào Nghị định thư Kyoto như là một kết ước chung về việc thành lập Quỹ Khí hậu Xanh (Green Climate Fund) và việc thiết lập Hội nghị Durban (Durban Platform). Từ đó, thành hình Thỏa thuận Khái niệm Căn bản Liên Hiệp Quốc về Thay đổi Khí hậu (UN Framework Agreement on Climate Change).

Năm 2011, tại hội nghị Durban, các nước đã đồng ý trong năm 2015 phải đạt được một nghị định thư, một văn kiện được coi là công cụ pháp luật hoặc một giải pháp có sức mạnh pháp lý. Từ đó đến nay chưa thấy có các cuộc thảo luận và các câu hỏi vẫn còn đề ngỏ.

Hội nghị Doha (Doha Conference) tiếp theo sau làm sáng tỏ thêm quyết tâm của các quốc gia phát triển trong việc gia hạn Nghị định thư Kyoto trong giai đoạn 2013 -2020 và được ký kết tại Bali 2014.

Hội nghị Warsaw 2013 (2013 Warsaw Conference) đã quyết định một bước quan trọng là mỗi quốc gia trên thế giới PHẢI "công bố" "mức đóng góp" của mình trong việc giải quyết vấn nạn hâm nóng toàn cầu.

Và từ đó, Hội nghị kỳ thứ 21 về Thỏa thuận Khái niệm Căn bản Liên Hiệp Quốc về Thay đổi Khí hậu của Liên Hiệp Quốc ra đời tại Paris.

Từ ngày 30 tháng 11 cho đến 11 tháng 12, tại Paris sẽ diễn ra "Hội nghị kỳ thứ 21 về Thỏa thuận Khái niệm Căn bản về Thay đổi Khí hậu của mọi Thành viên Liên Hiệp Quốc" (21th Session of the Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC). Đây là một thượng đỉnh hết sức quan trọng cần thiết để đi đến một giải pháp đồng thuận về sự biến đổi khí hậu áp dụng cho mọi quốc gia nhằm mục tiêu gìn giữ sự hâm nóng toàn cầu tăng trưởng dưới 20C cho đến cuối thế kỷ 21 này.

Thỏa thuận Khái niệm Căn bản trên là kết quả của Thượng đỉnh Rio de Janeiro năm 1992 (Rio de Janeiro Earth Summit), và có hiệu lực kể từ ngày 21 tháng 3 năm 1994 do 196 quốc gia phê chuẩn. Đây là một nguyên tắc phổ quát ghi nhận rằng ảnh hưởng do con người tạo dựng cũng như các quốc gia kỹ nghệ là nguyên nhân chính tạo ra tình trạng của trái đất ngày hôm nay. Do đó, 196 "thành viên" (parties) đã phê chuẩn sẽ nhóm họp trong thời gian kể trên và sẽ phải đưa ra những quyết định; và đó là kết quả sau cùng của Nghị hội Thành viên (The Conference of the Parties - COP). Hội nghị này sẽ nhóm họp thường xuyên hơn hàng năm sau đó khi Thượng đỉnh đi đến kết luận và đề ra mục tiêu cần thiết để khống chế hay hạn chế sự thay đổi khí hậu toàn cầu...

Theo tin từ REUTERS/Christian Hartmann ngày 30/11/2015 tường trình từ Paris: "Với sự tham dự của 150 nguyên thủ quốc gia và lãnh đạo chính phủ cùng với 196 đoàn đại biểu của các nước, các tổ chức quốc tế gồm khoảng 10.000 người và số lượng phóng viên báo chí tương đương, Hội nghị Quốc tế về Khí hậu - COP21, hôm nay 30/11/2015 đã chính thức khai mạc tại Le Bourget, ngoại ô phía bắc thủ đô Paris.

Hội nghị lần thứ 21 của Liên Hiệp Quốc về chống biến đổi khí hậu lần này đặt mục tiêu là đưa ra được một thỏa thuận lịch sử để hạn chế quá trình tăng nhiệt độ toàn cầu ở mức 2°C".

Đặc phái viên RFI Thanh Phương từ Bourget tường trình như sau: "...Rất nhiều nước, trong đó có Việt Nam, trong dịp này, đã lập những gian nhà hoặc phòng triển lãm, giới thiệu những nỗ lực của nước mình trong cuộc đấu tranh chống biến đổi khí hậu.

Riêng Việt Nam, vào chiều (30/11), có tổ chức cuộc đối thoại cấp cao với các đối tác quốc tế về hợp tác ứng phó với biến đổi khí hậu ở vùng đồng bằng sông Cửu Long, với sự tham gia của đại diện nhiều nước như Úc, Đan Mạch, Đức, Hòa Lan, Phần Lan, Pháp và đại diện các tổ chức như Chương trình Phát triển LHQ (UNDP), Ngân hàng Thế giới (WB)».

Đến lúc này, toàn thế giới đều đã nhận thức được một trong những nguyên nhân khiến khí hậu trái đất ấm lên là do phát thải từ việc sử dụng năng lượng hóa thạch, phương thức sản xuất nông nghiệp, nạn phá rừng gia tăng.

Để chuẩn bị cho Hội nghị Paris lần này, 183 trên tổng số 195 quốc gia đã công bố kế hoạch cắt giảm phát thải khí gây hiệu ứng nhà kính. Hội nghị COP21 sẽ phải đưa ra được các cam kết có ràng buộc. Tiến trình thương lượng vẫn còn nhiều khó khăn, nhất là khi vấn đề chống biến đổi khí hậu đụng chạm đến vấn đề kinh tế.

Trước đó, vào ngày hôm 29/11, do đang trong tình trạng khẩn cấp, mọi cuộc biểu tình bị cấm. Tuy nhiên, tại quảng trường La République ở Paris, một nhóm gồm khoảng vài trăm người chống COP21 vẫn biểu tình và đã xảy ra xô xát với lực lượng giữ gìn trật tự. Kết quả là hơn một trăm người đã bị câu lưu".

Tại sao có những cuộc biểu tình?

Các tổ chức bảo vệ môi trường Philippines tập hợp biểu tình tại Manila, kêu gọi tinh thần trách nhiệm của giới lãnh đạo - REUTERS /Erik De Castro.

Một ngày trước lễ khai mạc Thượng đỉnh khí hậu thiên niên kỷ COP21 tại Paris, dân chúng ở nhiều thủ đô trên địa cầu tổ chức những cuộc tuần hành khổng lồ. Cuộc «trường chinh» bước sang ngày thứ ba gây áp lực đòi 150 nhà lãnh đạo thế giới đạt thỏa thuận cao vọng về khí hậu, hầu tránh cho trái đất nạn diệt vong.

Từ hôm 27/11/2015, hàng chục ngàn cuộc biểu tình đã được tổ chức trên khắp thế giới để đòi hỏi những biện pháp mạnh chống gia tăng nhiệt độ khí quyển và gây áp lực với đại diện của 195 quốc gia thương lượng tại Le Bourget, ngoại ô phía bắc Paris.

Theo AFP, do vị trí địa lý, cuộc tuần hành đầu tiên trong ngày Chủ nhật 29/11/2015 huy động 45.000 người ở Sydney, hàng ngàn người đội mưa xuống đường ở Seoul. Phong trào vận động tiếp nối tại New Delhi, rồi Luân Đôn cho đến New York, Rio de Janeiro, Mexico ở châu Mỹ.

Tại Sydney, người biểu tình mang biểu ngữ kêu gọi tinh thần trách nhiệm của giới chính trị: Đoàn kết thế giới, Không có kế hoạch B, Phải tấn công vào nguồn cội....

Một thành viên của tổ chức chống nạn đói Oxfam nhận định: những người ít gây ô nhiễm nhất lại là nạn nhân đầu tiên lãnh hậu quả của hiệu ứng nhà kính. Hàng loạt quốc đảo trong vùng Thái Bình Dương có nguy cơ bị nước biển xóa tên.

Gần đến ngày diễn ra hội nghị quốc tế về khí hậu COP21 tại Paris, ngày 12/11/2015, hai tổ chức phi chính phủ công bố một báo cáo trong đó tố cáo các quốc gia trong G20 mỗi năm bỏ ra gần 500 tỉ đô la đầu tư cho lĩnh vực năng lượng hóa thạch, một trong những nguyên nhân gây ra tình trạng biến đổi khí hậu. Hai tổ chức phi chính phủ Overseas Development Institut và Oil Change International, khẳng định trong bản báo cáo « chính phủ của nhóm nước G20 mỗi năm đầu tư khoảng 452 tỉ đô la hỗ trợ cho sản xuất năng lượng hóa thạch, mặc dù họ đã cam kết tiến tới xóa sổ năng lượng hóa thạch để tránh tai họa biến Báo cáo còn đưa ra so sánh: Số tiền đầu tư nói trên cho năng lượng hóa thạch cao gấp gần bốn lần tổng chi phí thế giới cho năng lượng tái tạo. (121 tỉ đô la/năm). Các tác giả báo cáo nói trên còn ghi nhận Trung Cộng là nước trong nhóm G20 đầu tư tài chính lớn nhất

cho năng lượng hóa thạch (77 tỉ đô la mỗi năm). (Anh Vũ)

Tất cả vì những lời hứa!

Cho đến nay, chỉ có 56 quốc gia – chịu trách nhiệm gần 70% lượng khí thải gây hiệu ứng nhà kính – chính thức thông báo phần đóng góp. Mức đóng góp này được ghi nhận là không đủ để hạn chế mức tăng nhiệt độ không quá 2°C.

Cũng cần nên nhớ, trong kết ước Nghị định thư Kyoto năm 1997, các quốc gia đồng ý tiết giảm sự phóng thích khí carbonic vào môi trường là giảm thiểu 12% so với lượng khí thải vào năm 1995. Nhưng tiếc thay, chỉ có một vài quốc gia như Anh và Đức... thực hiện kết ước mà thôi!

Ngoại trưởng Pháp cảnh báo : Nếu không có các nỗ lực đặc biệt, nhiệt độ Trái đất hoàn toàn có thể tăng quá 4°C từ nay đến cuối thế kỷ. 2°C là mức tăng nhiệt độ cho phép nhân loại kiểm soát được các biến đổi khí hậu, vượt quá mức này, các thảm họa thiên nhiên được coi là vượt quá khả năng đối phó.

Lời hứa của quốc gia tổ chức Pháp trong vấn đề năng lượng, không khí và khí hậu như sau: "La loi de Transition énergétique franchit avec succès une nouvelle étape: La France exemplaire est en marche vers la COP21"

Hứa là sẽ:

- Giảm thiểu 40 % phát thải khí nhà kính (green house effects) cho đến năm 2030 so với năm 1990;
- Giảm sử dụng năng lượng hóa thạch (fossil energy) ở mức 30% vào năm 2030 so với năm 2012;
- Sử dụng năng lượng "sạch" chiếm 40% cho năng lượng điện vào năm 2030;
- Giảm thiểu việc sử dụng năng lượng xuống 50% vào năm 2050 so với năm 2012;
- Giảm thiểu 50 % lượng rác phế thải vào năm 2050 so với năm 2012;

Hứa cho nhiều, nhưng chẳng thấy...

Hoa Kỳ và Trung Cộng năm 2014 đã có một bước tiến quan trọng khi ấn định mục tiêu giảm khí thải gây hiệu ứng nhà kính từ nay đến sau năm 2020. Washington cam kết cho đến năm 2025 sẽ giảm 26% đến 28% so với năm 2005, còn với Bắc Kinh là đến năm 2030. Trong lời tuyên bố, hai nguyên thủ nhấn mạnh đến các biện pháp mới hoặc đã có, chứng tỏ hai nước phát thải nhiều nhất trên hành tinh đóng vai trò nghiêm túc và «sẽ đưa thế giới đến một hiệp ước toàn cầu về khí hậu». Như vậy mà ... Outdoor air pollution contributes to the deaths of an estimated 1.6 million people in China every year, or about 4,400 people a day, according to a newly released scientific paper. Điều cần nhấn mạnh là, Hoa Kỳ phát thải khoảng 7 tỷ tấn CO2 trong năm 2014 và Trung Cộng, 10 tỷ; trong lúc đó, Mỹ sản xuất khoảng 19% sản phẩm toàn cầu, và Trung Cộng sản xuất 21% mà thôi.

Rồi cũng tiếp tục hứa!

Là một quốc gia phát khí carbonic đứng hàng thứ tư trên thế giới, Ấn Độ vừa cam kết giảm bớt lượng

thải khí CO₂ và phát triển năng lượng tái tạo, góp phần cải thiện môi trường. Ngày 01/10/2015, Ấn Độ trình lên LHQ một bản báo cáo với nội dung cam kết đẩy mạnh vai trò của các loại năng lượng tái tạo và giảm bớt lượng khí thải gây hiệu ứng nhà kính. Không đi sâu vào chi tiết, nhưng New Delhi hứa từ nay cho đến năm 2030 Ấn Độ sẽ cố gắng giảm 35 % lượng khí thải carbonic so với thời điểm của hồi năm 2005. Ngoài ra New Delhi cũng thông báo phát triển năng lượng tái tạo để trong 15 năm nữa, năng lượng sạch bảo đảm đến 40% nhu cầu tiêu thụ của quốc gia Nam Á này. Tỷ lệ năng lượng tái tạo trên được sử dụng tại Ấn Độ hiện chỉ là 12 % theo thẩm định của tổ chức bảo vệ môi trường Greenpeace. Tuy nhiên để đạt được mục tiêu nâng tỷ lệ năng lượng sạch đang từ 12% lên thành 40% Ấn Độ cần được quốc tế hỗ trợ cả về phương diện tài chính lẫn công nghệ. Tuy "hứa" như trên đây, nhưng Ấn Độ vẫn trách các quốc gia đã phát triển như sau: "Ấn Độ biện minh cho quan điểm của mình và đòi được quyền phát triển. Theo Le Monde, Ấn Độ trước hết bảo vệ quyền lợi riêng: Ở một đất nước mà hàng trăm triệu hộ gia đình chưa có nhà vệ sinh, không có đủ điện nước để sinh hoạt, thì việc chống biến đổi khí hậu vẫn là một điều gì đó còn trừu tượng xa vời, một thứ xa xỉ phẩm mà người nghèo chưa dám nghĩ tới. Các nhà phân tích đơn cử một ví dụ minh họa cho sự đối chọi Nam-Bắc: người giàu muốn đóng tiền bảo hiểm nhà cửa, trong khi người nghèo bữa ăn chưa no, tiền đâu mà tính đến chuyện mua nhà.

Vì thế cho nên, để đạt được mục tiêu, hội nghị COP21 phải giải quyết đầu tiên hết một vấn đề: các nước giàu chịu chi bao nhiêu tiền và trong bao lâu, để khuyến khích giúp đỡ các nước nghèo (hay các quốc gia đang phát triển) nỗ lực chống biến đổi khí hậu. Hiện tại vẫn có hơn 300 triệu dân Ấn Độ không có điện và quốc gia đông dân này thường xuyên bị mất điện.

Phải chăng lại có thêm một lời hứa...Lèo nữa?

Vài suy nghĩ về Hiện tượng Hâm nóng toàn cầu

Với hàng triệu động cơ vận hành mỗi ngày, hàng triệu máy cắt cỏ, máy thổi lá chuyên vận, nhiều triệu lon/chai của đủ loại nước ngọt, bia tiêu dùng..., thán khí (CO₂) thênh thang đi vào bầu khí quyển cùng với thân nhiệt và thán khí thoát ra từ buồng phổi của hơn 7 tỷ con người. Và thêm nữa, các quy trình công nghệ sản xuất/chế biến, việc sử dụng lò sưởi trong mùa đông, cùng các công nghệ khai thác quặng, khí v.v... đã đóng góp không nhỏ vào lượng thán khí trong không khí. Hiện tượng hâm nóng toàn cầu khởi sinh từ các nguyên nhân kể trên.

Các khoa học gia đã ước tính rằng nếu không có biện pháp làm giảm thiểu lượng thán khí thải hồi thì lượng khí trên sẽ tăng gấp đôi trong vòng 50 năm tới nếu giữ cùng một nhịp độ phát triển như hiện nay. Trong thiên nhiên, cây xanh là nguồn trợ lực chính hấp thụ khí carbonic; nhưng với đà phá rừng ở Phi châu, Á châu, Nam Mỹ... e rằng con số ước tính 50 năm trên sẽ bị thu ngắn lại.

Năm 1990, loài người đã thải ra độ 27 tỷ tấn thán khí, và số lượng này đã được cây cỏ hấp thụ độ 50%. Ngày nay, 2015, với đà phát triển tăng nhanh, với số lượng dân số không ngừng tăng trưởng, và với rừng (cung cấp cây xanh) bị tàn phá do phát triển nông nghiệp, chăn nuôi, hoặc đô thị hóa v.v... chắc chắn lượng khí carbonic sẽ tăng gấp đôi dưới 50 năm tới, nếu thế giới không có biện pháp tích cực để tiết giảm sự phát thải này.

Với tính cách thông tin, một người Mỹ thải ra trung bình hàng năm 19 tấn khí CO₂, so với người Tàu là 4,7 tấn, và người Ấn Độ, 2,4 tấn. Số liệu này được suy ra từ tất cả các nguồn tạo ra CO₂ trung bình cho nhu cầu và tiện nghi cho sinh hoạt của con người như xe cộ, điện năng dùng hàng ngày, nước nóng, máy điện toán, điện thoại v.v...)

Nhưng số lượng trên ngày càng tăng dần với đà phát triển. Thống kê ghi nhận rằng từ năm 1902 đến 1990 nhiệt độ bầu khí quyển tăng lên khoảng 1oC; nhưng trong khoảng thời gian từ 1995 đến 1998, nhiệt độ tăng lên đến mức độ báo động là 0.25oC.

Và chuyện gì sẽ xảy ra khi nhiệt độ trong bầu khí quyển tăng lên?

Trước hết, khối lượng băng hà ở Bắc cực và Nam cực sẽ tan dần và lần lần thu hẹp diện tích đất sinh hoạt của loài người. Trên các đại dương, chỉ cần nhiệt độ tăng thêm 1,5oC thì hầu hết các vùng sinh thái của san hô và phiêu sinh vật sẽ bị hủy diệt, làm cạn kiệt nguồn lương thực biển vì tôm cá không còn nơi trú ngụ, sinh sản (nhiệt độ trung bình ở các vùng biển nhiệt đới là 30,5oC).

Hai hiện tượng trên đang xảy ra trên trái đất của chúng ta với vận tốc đáng ngại!

Có nhiều biện pháp để ngăn chặn và giảm thiểu việc tăng trưởng lượng thán khí trên toàn cầu:

- Hạn chế và kiểm soát lượng thán khí thải hồi trong kỹ nghệ qua khuyến cáo Kyoto năm 1997 do hầu hết các quốc gia trên thế giới soạn thảo và đồng ý.
- Hoặc xử lý lượng khí thải hồi bằng phương pháp tách rời và cô lập hoá học (sequestration technology). Thán khí cô lập được bơm vào dưới lòng biển sâu và nước biển sẽ hấp thụ khối lượng trên. Hoặc thán khí được bơm vào các vùng quặng mỏ than đá từ đó than sẽ phản ứng với thán khí để hình thành khí methane không ảnh hưởng lên hiện tượng hâm nóng toàn cầu.

Cả hai phương pháp này đã đi dần đến hoàn chỉnh và có thể được đem ra áp dụng trong những năm sắp đến. Tuy nhiên biện pháp dùng thiên nhiên để hấp thụ khí carbonic vẫn là phương pháp tối ưu nhất.

1- Thay vì phá rừng để phục vụ cho nhu cầu kỹ nghệ, cần phải tái tạo rừng và trồng thêm rừng mới để tăng thêm diện tích cây cỏ hầu ngăn chặn hay làm chậm tiến trình hâm nóng toàn cầu.

2- Và sau hết, con người cần phải tự nguyện hạn chế việc sử dụng năng lượng, nguyên vật liệu bừa bãi.

Nếu thực hiện được các việc trên hy vọng chúng ta có thể giải quyết được vấn nạn sinh tử của nhân loại.

Vài suy nghĩ cho toàn cầu

Như đã nói ở các phần trên, vấn nạn ảnh hưởng đến môi sinh trên toàn thế giới trong thời gian tới cùng với những biện pháp phòng ngừa và hạn chế ô nhiễm đều có tính cách liên đới ảnh hưởng lên mọi quốc gia. Xu hướng toàn cầu hóa trong lãnh vực này sẽ không có biệt lệ nào khác. Tuy nhiên,

sự phân bố không đồng đều về mặt phát triển kỹ thuật, trình độ dân trí, điều kiện kinh tế-chính trị của đa số các quốc gia đang phát triển không cho phép họ có tầm dự phóng xa hơn những vấn đề sống còn trước mắt.

Do đó, các nước hậu kỹ nghệ cần phải thông cảm và có sự thật tâm giúp đỡ về nhân sự, tài chính và kỹ thuật...để các nước đang phát triển có điều kiện theo kịp đà tiến hoá và cùng góp tay chia sẻ việc bảo vệ môi sinh để cùng tồn tại. Giai đoạn thực dân bóc lột, vét đoạt tài nguyên của những nước nghèo sẽ không còn thấy trong thế kỷ thứ 21 này nữa. Trong chiều hướng suy nghĩ đó, vài đề nghị gợi ý sau đây nói lên những bước cần nên làm đối với các nước hậu kỹ nghệ và những nước đang phát triển.

- Trước hết, biện pháp làm giảm thiểu hay hạn chế sự hâm nóng toàn cầu là ưu tiên hàng đầu cho mọi quốc gia, đặc biệt đối với các quốc gia hậu kỹ nghệ. Ngân sách quốc gia cần được tăng cường trong nghiên cứu và cần kiểm soát chặt chẽ hơn nữa các cơ xưởng công nghệ. Hạn chế hay nghiêm cấm các cơ sở sản xuất tạo ảnh hưởng tác hại đến lớp ozone trên bầu khí quyển. Điều cần phải làm trước nhất là "giáo dục" người dân ở những nước này giảm bớt phung phí trong việc sử dụng năng lượng, tài nguyên thiên nhiên và chấm dứt việc phí phạm nguồn nước sinh hoạt. Một thí dụ điển hình là, chỉ trong một ngày vận động cho việc làm sạch bầu khí quyển bằng cách yêu cầu dân chúng sử dụng xe đạp hoặc đi bộ, hay dùng xe công cộng...thủ đô của Colombia đã giảm 27% lượng thán khí thải hồi so với mức sinh hoạt bình thường hàng ngày.

- Đối với định mức tiêu chuẩn tối thiểu mà cơ thể con người có thể chấp nhận được đối với các hoá chất, kim loại độc hại... trong không khí và trong nguồn nước cần phải được soạn thảo trên bình diện toàn cầu và phải có sự đồng thuận của tất cả. Một khi đã chấp thuận một định mức nào đó, mọi quốc gia đều phải chấp hành nghiêm chỉnh. Một thí dụ cụ thể cho tiêu chuẩn chấp nhận được của sự hiện diện của arsenic trong nước uống hiện tại là: 10ug/L cho Hoa Kỳ, 15 ug/L ở Pháp và 10 ug/L đối với tiêu chuẩn LHQ. Từ những khác biệt trên có thể nảy sinh ra sự so bì và lơ là của các quốc gia trong việc bảo vệ môi sinh chung.

- Các phát minh khoa học kỹ thuật và công nghệ mới cần được thật thà trao đổi với các quốc gia đang phát triển. Trợ giúp các nước này trong việc trao đổi thông tin kỹ thuật, đào tạo kỹ thuật viên và khai triển các quy trình công nghệ có hiệu quả cao và an toàn cho môi sinh. Mọi phát minh mới cần được thông báo cho toàn thể thế giới để tránh sự thụt lùi và thâm ngăn cách biệt giữa các quốc gia giàu-nghèo.

- Đối với những phát minh hoàn chỉnh, cần phải tiến hành nhanh giai đoạn thử nghiệm (prototype) và áp dụng tùy theo yếu tố xã hội-kinh tế-môi sinh cho từng vùng hay quốc gia. Làm được như thế sản phẩm vật chất sẽ được sản xuất nhiều hơn, sự phát thải khí carbonic sẽ ít hơn, và chuyển tải đến những nơi có nhu cầu sớm hơn nhất là đối với các nước ở Phi châu, Á châu và Nam Mỹ.

- Về nguồn nước, các nước hậu kỹ nghệ cần hạn chế hoặc thay thế việc sử dụng hoá chất trong các quy trình sản xuất hiện có và trong tương lai thay thế bằng những nguyên liệu có trong thiên nhiên để hạn chế hay giảm thiểu mức độc hại trong các phó sản thải hồi. Với chiều hướng này, nhiều nhà khoa học trên thế giới đã thành công trong việc áp dụng vào sản xuất và xử lý phế thải. Duckweed

(một loại bèo) dùng để hấp thụ lượng nitrate trong nguồn nước đang được sử dụng rộng rãi; cây bạch dương (poplar) hấp thụ một số phế thải hữu cơ. Việc thay thế nguyên liệu hoá chất bằng các hợp chất thiên nhiên như dùng carbohydrate (sản phẩm có trong tiến trình chế biến phân gia súc) để thay thế hydrocarbon để chế tạo các loại plastic có thể tự hoại được trong thiên nhiên. Các việc làm trên cần được khích lệ và phát triển thêm bằng cách đẩy mạnh tài trợ cho nghiên cứu.

- Giáo dục là mối quan tâm hàng đầu để mọi người có thể đến gần nhau và cùng nói chung một ngôn ngữ trong lãnh vực khoa học kỹ thuật. Do đó các quốc gia đang mở mang cần đẩy mạnh việc phát triển giáo dục ở cấp trung học chuyên nghiệp và đại học để tiếp nhận và trao đổi các công nghệ mới dễ dàng hơn. Chính phủ, các trường đại học, các cơ quan nghiên cứu và tư nhân cùng hợp tác trong nghiên cứu và kiến thức cùng dựa trên tinh thần trao đổi chân chính. Việc nâng cao dân trí người dân ở những nước đang phát triển trong việc bảo vệ môi trường sống chung quanh cần phải có sự hỗ trợ của cộng đồng các nước hậu kỹ nghệ qua IMF, WB... để bảo trợ tài chánh-nhân sự- kỹ thuật cùng thúc đẩy tiến trình cải cách.

- Thông tin tin học, một khám phá tuyệt vời vào thập niên sau cùng của thế kỷ 20, cần được đem ra áp dụng rộng rãi cho các nước chậm phát triển. Thế giới cần trợ giúp cho các nước trên thiết lập mạng lưới thông tin khoa học tân tiến này, tối thiểu ở trong môi trường đại học, nghiên cứu...để các sinh viên, nghiên cứu viên có điều kiện học hỏi, thu nhập những kiến thức mới để rồi áp dụng vào điều kiện cụ thể cho từng quốc gia một.

- Dựa trên tiêu chuẩn toàn cầu, khi đã đồng ý ngưng hay cấm sản xuất một sản phẩm nào có khả năng tác hại lên con người như các loại thuốc sát trùng, các quốc gia hậu kỹ nghệ cần phải chấm dứt việc sản xuất và chuyển tải qua các nước đang phát triển vì nhu cầu lợi nhuận. Việc làm này cần phải chấm dứt và thế giới cần phải quy định biện pháp chế tài cho quốc gia vi phạm. Sẽ không còn công dân hạng nhì trong thế kỷ này! (Hóa chất DDT đã bị LHQ cấm sử dụng và sản xuất từ năm 1973, nhưng Nga Sô và TC vẫn tiếp tục sản xuất và Việt Nam vẫn nhập cảng và hóa chất này là sản phẩm nền tảng cho hầu hết các loại hóa chất hỗn hợp dưới xưng nghĩa hóa chất bảo vệ thực vật).

- Sau hết, việc xuất cảng mọi phế thải kỹ nghệ dưới bất cứ hình thức nào cần phải chấm dứt. Đây là một hành động vô nhân đạo không thể tồn tại được cho thế kỷ 21, thế kỷ của hoà bình và môi trường xanh dương.

Lãnh đạo của các nước đang phát triển cũng đừng vì nhu cầu ngoại tệ nặng cho quốc gia mà chấp nhận những loại hóa chất và phế thải độc hại trên.

Các thế hệ sau đó sẽ không bao giờ tha thứ cho các hành động này.

Mai Thanh Tuyết

Hội Khoa học&Kỹ thuật Việt Nam (VAST)

COP21 – 2015

Ghi chú: Vietnam is among the top 10 countries with the worst air pollution, according to a study released during this year's World Economic Forum in Davos.

Vietnam's Air (Effects on Human Health) ranking was 123rd among the 132 countries surveyed.

India has the world's worst air pollution, beating out China, Pakistan, Nepal and Bangladesh, according to the study.

Vietnam's water supply (Effects on Human Health) was ranked 80th of the 132 surveyed

MỤC LỤC

1*- Thượng Đình Paris 2015: Thay đổi khí hậu Tiến sĩ Mai Thanh Truyết)	Trang 1
2*- Thông báo Chúc Sắc Hiệp Thiên Đài ngày 26-11-2015 (nguồn: www.huongdaoflorida.org).	Trang 10
3*- Đức Hộ Pháp thuyết Đạo: *- Hội Thánh là gì? <i>Đền Thánh, thời Tý đêm 28 tháng 6 năm Mậu Tý - DL 03-08-1948)</i>	Trang 16
*- Quyền năng của nền tôn giáo (<i>Đền Thánh, thời Tý mồng 3 tháng giêng năm Mậu Tý- DL 12-02-1948)</i> . . .	Trang 17
4*- Thánh Giáo Đức Chí Tôn *- Phải thương yêu hơn loại bằng không đủ sức thương yêu thì cấm chẳng đáng ghét (<i>Ngày 11 tháng 1 năm 1930 (12-12- Kỷ Tý)</i>).	Trang 20

BẢN TIN THẾ ĐẠO

số 49 Ngày 10-12-2015

Liên Lạc

Email: banthedao@comcast.net

Để biết thêm tin tức đạo sự, giáo lý tam giáo
xin vui lòng vào web www.banthedao.net

ĐẠI ĐẠO TAM KỶ PHỔ ĐỘ

(Cửu thập Nhứt niên)
TÒA THÁNH TÂY NINH

CHỨC SẮC HIỆP THIÊN ĐÀI TÒA THÁNH TÂY NINH

THÔNG BÁO

-Về việc: Thắc mắc của Chư Đồng đạo tại sao Chức sắc HIỆP THIÊN ĐÀI, không cúng Đại Đàn ngày rằm tháng bảy năm Ất Mùi và những thời cúng Đại Đàn tiếp theo. Đồng thời nêu lên những hành vi giả tạo của Hội Thánh Chi phái đương quyền hiện nay.

Kính gửi: QUÝ CHỨC SẮC THIÊN PHONG CỬU TRÙNG ĐÀI, PHƯỚC THIÊN, BAN THẾ ĐẠO, CHƯ CHỨC VIỆC CÙNG TOÀN ĐẠO TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC.

Kính thưa Quý vị,

Lễ Trung nguon (rằm tháng bảy năm Ất Mùi 2015) thời cúng Đại Đàn ,vì Trưởng huynh Cải trang Lê Minh Khuyên lâm trọng bệnh nên tạm giao cho các vị Chức sắc HTĐ có tên dưới đây lãnh nhiệm vụ hành lễ trong thời cúng Đại Đàn như sau:

1. Truyền trạng Nguyễn Cẩm Luân lãnh nhiệm vụ Hộ Đàn Pháp Quân và Chính Sát Cúng Phẩm.

2. Truyền trạng Trần Anh Dũng : Chấp phước Thượng Phẩm.

3. Sĩ tài Đỗ Văn Minh: Thủ phước Thượng Sanh.

Quý vị có tên trên đây dẫn lễ cúng Đại Đàn tại Đền Thánh theo luật định mà Chức sắc HTĐ được kế thừa thi hành theo các Đạo lệnh, Thánh lệnh đã ban hành và áp dụng từ trước đến nay. Cụ thể như sau:

-Thánh lệnh số 32/TL: ngày 21/4 năm Ất Mão (Dl: 26/5/1951) của Đức Hộ Pháp. Bổ nhiệm Thừa sự Nguyễn Văn Hợi : Hộ Đàn Pháp quân.

-Đạo lệnh số 33/ĐL: ngày 13 tháng 3 năm Kỷ Hợi (Dl: 20/4/1959) Của Đức Thượng Sanh. Bổ nhiệm ông Trần Quang Tạ: Hộ Đàn Pháp Quân.

-Lời phê của Đức Thượng Sanh ngày 22/3/1962: Bổ nhiệm Giáo hiru Thái Thu Thanh : Hộ Đàn Pháp quân.

-Thánh lệnh số 30/TL: ngày 14 tháng 11 năm Ất Tỵ (Dl: 06/12/1965) của Đức Thượng Sanh. Bổ nhiệm ông Đỗ Công Khanh : Hộ Đàn Pháp Quân (thuộc chi Pháp).

-Thánh lệnh số 31/TL ngày 14 tháng 11 năm Ất Tỵ (Dl: 06/12/1965) của Đức Thượng Sanh. Bổ nhiệm ông Lê Văn Thoại: Hưu Phan Quân(thuộc chi Đạo).

-Thánh thư số 11 ngày 15 tháng 10 năm Kỷ Mùi (Dl: 05/12/1979) của ngài Bảo Đạo Qu. Chương quản Hiệp Thiên Đài. Bổ nhiệm Cải trang Nguyễn Thành Tắt: Hộ Đàn Pháp Quân.

-Văn thư ngày 16 tháng 10 năm Mậu Thìn (Dl: 28/11/1988) của Hiền huynh Cải Trang Nguyễn Thành Tắt. Giao nhiệm vụ: Hộ Đàn Pháp Quân và Chính Sát Cúng Phẩm cho vị Cải trang Lê Minh Khuyên.

huongdaoflorida.com

-Văn thư số 12/85/HTĐ-VT ngày 19 tháng 02 năm Canh Dần (Dl: 03/4/2010) của Trưởng huynh Cái trạng Lê Minh Khuyên. Giao cho Truyền trạng Trần Anh Dũng chấp phước Thượng Phẩm

-Văn thư số 13/85/HTĐ-VT ngày 19 tháng 02 năm Canh Dần (Dl: 03/4/2010) của Trưởng huynh Cái trạng Lê Minh Khuyên. Giao cho Sĩ tài Đỗ Văn Minh thủ phước Thượng Sanh.

-Văn thư số ngày 09 tháng 7 năm Ất Mùi (Dl: 22/8/2015) của Trưởng huynh Cái trạng Lê Minh Khuyên, giao cho Truyền trạng Nguyễn Cẩm Luân: Hộ Đàn Pháp Quân và Chính Sát Củng Phẩm.

Vậy, việc Trưởng huynh Cái trạng Lê Minh Khuyên ủy quyền cho Chức sắc Hiệp Thiên Đài cấp dưới, lãnh nhiệm vụ trong các ngày Lễ, Vía như Cúng Đại Đàn Trung nguyên rằm tháng bảy năm Ất Mùi(2015) cũng như các kỳ Đại Đàn kế tiếp là đúng Pháp luật Đạo. Điều thứ tư của bản Hiến pháp Hiệp Thiên Đài ghi rõ như sau:

“Mặc dù quyền hành và trách nhiệm của mỗi cấp bậc quy định như trên, tuy nhiên trong trường hợp thiếu chức sắc mà cấp dưới có khả năng, thì có thể được bổ dụng, lãnh phận sự của cấp trên với địa vị của mình đương có, tùy ý định của Chương quản Hiệp Thiên Đài”.

Thế mà Đầu sư Phạm phong Thượng Tám Thanh cho việc ủy quyền của Trưởng huynh Cái trạng Lê Minh Khuyên là sai, Ông sắp xếp cho Giáo sư Phạm phong Thượng Chiến Thanh (là con nuôi của Thượng Tám Thanh) độc chiếm thi hành 3 nhiệm vụ : Hộ Đàn Pháp Quân, Chính Sát Củng Phẩm và Tả, Hữu Phan Quân kể từ ngày Đại Đàn Trung nguyên 15-7 Ất Mùi (2015) và liên tục những kỳ Đại lễ đến hôm nay đó là sự điếm nhục và lãng mạ trầm trọng nền Chánh giáo của Đức CHỈ TÔN.

Căn cứ theo Luật pháp Chọn truyền của ĐẠI ĐẠO TAM KỲ PHỔ ĐỘ Tòa Thánh Tây Ninh, việc Chính Sát Củng Phẩm; Cầm cờ lệnh Hộ Đàn Pháp Quân; Chấp Phước Thượng Phẩm; Thủ Phước Thượng Sanh để dẫn Chư Chức sắc, Chức việc và Toàn đạo nam nữ nhập đàn là nhiệm vụ của Hiệp Thiên Đài, vì Hiệp Thiên Đài là Chơn thân, là hồn của Đạo, còn Cửu Trùng Đài là xác của Đạo nên hồn dẫn xác nhập đàn là đúng Thiên lý, bất di bất dịch không một ai sửa cải được.

Kính thưa Quý vị,

huongdaoflorida.com

Chức sắc Hiệp Thiên Đài chúng tôi đã nêu lên Điều thứ tư Hiến Pháp Hiệp Thiên Đài cùng những Thánh lệnh, Đạo lệnh, Văn thư đã được công nhận và thi hành từ trước đến nay thì:

Hành vi của Đạo huynh Đầu sư Phạm Phong Thượng Tám Thanh là nghịch Thiên, Phạm pháp không phải là Chức sắc Thiên phong của Đại Đạo Tam kỳ Phổ Độ Tòa Thánh Tây Ninh nên chúng tôi gọi theo Thế danh Nguyễn Thành Tám không gọi Thánh danh Đầu sư Thượng Tám Thanh.

Ông Nguyễn Thành Tám với chức vụ hiện nay đã và đang cải sửa Luật pháp Chọn truyền. Ông đã điều hành nhiệm vụ của Chức sắc Hiệp Thiên Đài coi như Hiệp Thiên Đài không còn tồn tại. Chính vì vậy mà Chức sắc Hiệp Thiên Đài không cúng Đại Đàn từ ngày rằm tháng bảy năm Ất Mùi và những lễ Đại Đàn kế tiếp để nói lên cho toàn Đạo

②

thangso

hiều chúng tôi đang Bảo thủ Chơn Truyền Đạo Pháp và không chứng kiến cảnh phân loạn Chơn Truyền của Chi Phái Cao Đài Tây Ninh do Nguyễn Thành Tám lãnh đạo để xác định đúng với câu trong Pháp Chánh Truyền: **Đạo còn thì Hiệp Thiên Đài vẫn còn.**

Thời gian qua mặc dù Chức sắc Hiệp Thiên Đài đã kiên nhẫn cố gắng chịu đựng nhưng đến ngày mùng bảy tháng chín năm Ất Mùi, Ông Nguyễn Thành Tám đã dựa vào thế lực nhà nước trong tư cách Pháp nhân ra lệnh Trật Tự Nội Ô Tòa Thánh đàn áp xua đuổi đóng cửa để chiếm đoạt Văn phòng Hiệp Thiên Đài nên Chức sắc Hiệp Thiên Đài không có nơi làm việc (kể cả Truyền Trạng Trần Anh Dũng, người có hộ khẩu thường trú tại HTĐ), việc này Chức sắc Hiệp Thiên Đài đã ra thông báo gửi cho toàn Đạo biết vào ngày 18 tháng 9 năm Ất Mùi vừa qua.

Pháp Chánh Truyền ghi rõ:

~~“Chẳng ai qua luật mà Hiệp Thiên Đài chẳng biết”~~. Ông Nguyễn Thành Tám mượn danh Hội Thánh Phái Cao Đài Tây Ninh đã gian dối, giả tạo sửa cải Luật pháp phân loạn Chơn Truyền gây chia rẽ trầm trọng nội bộ Tôn giáo, dẫn dắt Tín đồ Cao Đài nhẹ dạ vào con đường Bàn Môn Tả Đạo phản bội lời Hồng thệ khi nhập môn cầu Đạo tức là thất thệ với Đức CHỈ TÔN.

Căn cứ Luật Pháp Chơn Truyền của Đạo Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh chúng tôi chứng minh hành vi giả tạo của Hội Thánh Nguyễn Thành Tám như sau :

* Chiếu y Tân luật Pháp Chánh Truyền mà không làm y.

* Chức sắc Phàm phong mà xưng là Thiên phong.

* Tổ chức với danh xưng là Hội Đồng Chương Quản (HĐCQ) không có trong Pháp Chánh Truyền(PCT) chỉ do Đảng, Nhà nước Cộng sản Việt Nam công nhận tư cách Pháp nhân ban cho Nguyễn Thành Tám cầm quyền Hội Trưởng HĐCQ lãnh đạo Giáo hội Cao Đài với một quy chế Hành Đạo và Luật lệ Cầu phong, Cầu thăng riêng ngoài Chơn Truyền của Đại Đạo từ trước 1975.(theo Hiến chương năm 1997).

* Thành lập một Chi Phái mới phát sinh từ gốc Đạo Cao Đài(1926), hệ thống Giáo hội gồm 2 cấp, không sử dụng Cơ bút, chịu sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước Cộng sản Việt Nam(theo kế hoạch 01, ngày 27-5-1996 của Tỉnh Ủy Tây Ninh).

Đến năm 2007, Chi Phái HĐCQ lập Hiến chương nâng cấp lên Hội Thánh Cao Đài Tây Ninh, thống nhất 2 Đài Hiệp Thiên và Cửu Trùng dưới quyền Chương Quản của Đầu Sư Phàm phong Thượng Tám Thanh điều này quá sai với PCT, vì Nguyễn Thành Tám giờ đây nắm quyền thống nhất với danh xưng là Chương Quản Hội Thánh Cửu Trùng Đài và Hiệp Thiên Đài nhân sự trong Hội thánh cũng chỉ là các Chức sắc Phàm phong của HĐCQ mà thôi(rượu cũ bình mới) và tiếp tục lừa gạt tín đồ.

Kính chư Quý vi,

huongdaoflorida.com

Căn cứ vào các yếu tố trên chức sắc HTĐ kết luận : Hội Thánh Cao Đài Phái Tây Ninh là Bàn Môn Tả Đạo. Theo Bát Đạo Nghị Định của Đức LÝ GIÁO TÔNG:” Những Chi phái nào do bởi ĐẠI ĐẠO TAM KỶ PHỔ ĐỘ làm gốc lập thành không có mệnh lệnh Hội Thánh, thì cả chúng sanh chẳng đặng nhìn nhận mà phải định quyết là Bàn Môn Tả Đạo”.

Ông Nguyễn Thành Tám chiếm dụng cơ ngơi thờ tự của Đạo từ Trung ương đến địa phương để lèo lái con thuyền Đại Đạo đi lệch hướng, đưa nhơn sanh và Tín đồ Cao Đài vào con đường Bàn Môn Tả Đạo, phản bội lời Hồng thệ với Đức CHỈ TÔN và biến nền Chánh giáo trở nên Phàm giáo.

Điều đáng lưu ý, Đạo Cao Đài do Đức NGỌC HOÀNG THƯỢNG ĐẾ cầm quyền Thiêng liêng quyết định. Không có Cơ bút thì không có Đạo Cao Đài ngày nay. Tín đồ Cao Đài rất tin tưởng vào quyền năng Thiêng liêng qua Cơ bút. PHÁP CHÁNH TRUYỀN là Hiến pháp bất di bất dịch của Đạo Cao Đài và tồn tại đến Thất ức niên thì Cơ bút cũng tồn tại đến thất ức niên.

Ngoài ra Chi Phái này chủ trương sửa cái Chơn truyền nên đã tự ý sửa đổi nghi tiết như sau:

- Sửa Thiêng bàn các Thánh thất địa phương. (di dời bình bông và trái cây xuống dưới đèn Thái cực).
- Sửa lòng sớ (...Trí não "quang" minh, tinh thần mẫn "huệ" thành trí não "thông" minh, tinh thần mẫn "đạt")
- Sửa nghi lễ tang tế. (người chết quay đầu vô, trên giá đèn thay vì 9 ngọn đèn « Cửu Thiên khai Hóa » bớt đi 2 chỉ còn 7 ngọn).
- Sửa nội dung Châu tri 61 hướng dẫn lay vong phạm (4 lay), sửa lại (3 lay).
- Sửa đổi Tam bửu (rượu 3phân/1 ly thành 8 phân/1ly)
- Sửa đổi chiều dài lá Phướn CHỈ TÔN ở các Thánh thất từ 12m còn lại 9 m. (Số 12 là số riêng của Đức CHỈ TÔN).

Những sự việc sửa đổi này đã gây chia rẽ nội bộ từ Trung ương đến địa phương.

Kính thưa Quý vị

Ông Nguyễn Thành Tám tự xưng là Chương Quân Hội Thánh, cầm quyền thống nhất là vi phạm trầm trọng PCT ở quyền hành Giáo Tông.

« Kể nào đã nắm trọn phần hữu hình và phần Thiêng liêng thì là độc chiếm quyền Chánh trị và Luật lệ, mà hễ độc chiếm quyền Chánh trị và Luật lệ vào tay thì Nhơn sanh chẳng phương nào thoát khỏi vòng áp chế ».

...Sau khi giải thể Hành Chánh Đạo, hiện nay có mấy ngàn Chức sắc nam nữ của Hội Thánh Chi Phái Cầu phong, Cầu thăng do Đảng, Nhà nước công nhận theo nghị quyết 297, đề ngày 11/11/1997 của Hội Đồng Chánh Phủ và Thông tư 02, ngày 16/6/1999 của Ban Tôn Giáo Chánh Phủ. Số Chức sắc này không được quyền Vạn linh và Cơ bút nơi quyền Thiêng Liêng của Đức LÝ GIÁO TÔNG và CHỈ TÔN công nhận qua Luật Công cử đã qui định tại PCT, do đó Hội Thánh Chi Phái Cao Đài Tây Ninh đã trở thành là một tổ chức của Phạm trần do Đảng và Nhà nước lãnh đạo. Và tổ chức này không quan hệ gì đến phần Thiêng liêng của Đức CHỈ TÔN cả.

huongdaoflorida.com

Ngài Báo Đạo Hồ Tấn Khoa xác nhận giá trị hai thành phần Chức sắc Thiên Phong và Phạm Phong như sau : (trích Văn Tịch Pháp ngày 19 tháng tư năm Giáp tý 1984).

« Việc Cầu phong, cầu thăng cho Chức sắc phải do Cơ bút quyền Thiêng liêng quyết định mà nay lại do chính quyền chấp thuận trước ! Như vậy đạo Cao Đài mất hết ý nghĩa thiêng liêng của nó và trở thành một tổ chức của phạm trần ». Vì lẽ đó nên trong bản phúc sự chung niên kỳ đó Đệ tử có trình rằng « Nghị quyết 297 của Hội Đồng Chính Phủ là sợi xích thàng trời buộc Đạo Cao Đài một cách chặt chẽ không phương cựa quậy. Và từ đó đến nay, Đệ tử và Ngọc Đầu Sư Cửu Trùng Đài đồng ý ngưng các cuộc Cầu phong, Cầu thăng để giữ giá trị Thiêng liêng cao quý phẩm tước của Chức sắc và không chịu đặt Tôn giáo Cao Đài quý trọng do Thượng Đế lập thành dưới quyền phạm tục.

Một vấn đề khác cũng cần nói thêm để đồng đạo rõ hơn vì trong Đạo hiện nay có 2 cụm từ Thiên Phong và Phàm phong.

*Thiên phong tự bản chất của nó nói lên giá trị thuần túy Tôn giáo Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh về mặt hữu hình cũng như phần Thiêng liêng vì những Chức sắc này được quyền Vạn linh và quyền Chí Tôn công nhận qua Cơ bút và minh tra công nghiệp của Bộ Pháp Chánh Hiệp Thiên Đài.

* Phàm phong thì không có giá trị trong Tôn giáo về mặt hữu hình cũng như phần Thiêng liêng, có áo mão như Thiên phong nhưng giả tạo. Đồng Đạo thấy rõ ràng, đã xảy ra từ trung ương đến địa phương nên phân biệt Thiên phong hay Phàm phong rất rõ.

-Một bên là Đức tin, là Tân luật - Pháp Chánh Truyền đòi lại Công lý và Thiên lý

-Một bên là dựa vào thế lực: áo mão, danh và quyền lực ra sức đàn áp. . .

Kính thưa quý vị

Chúng tôi rất đau lòng khi phải nói lên sự thật này, vì ông Nguyễn Thành Tâm với chúng ta không ai xa lạ, cùng là bạn đồng môn trong cửa Đại Đạo này. Nhưng hôm nay Ông đã bước quá xa, liệu có còn cứu vãn được chăng? Đạo Chí Tôn đâu phải là món hàng treo tham để tranh giành quyền tước mà Đức Chí TÔN chỉ đem đến cho con cái của Ngài một hạnh phúc vô giá là Luật THƯƠNG YÊU, Quyền CÔNG CHÁNH - NGŨ GIỚI CẨM, TỬ ĐẠI ĐIỀU QUI, làm giới pháp tuyệt đối để tẩy rửa lòng phàm tục, để con người trở nên Chí Thánh, Chí thiện, Chí mỹ... cuối cùng là giải thoát luân hồi.

Tinh thần HTĐ luôn là người bạn đồng môn chân thành nhất luôn trau dồi, nhắc nhở nhau để Tu tiến-để đắc Đạo - để hiệp một cùng Thượng Đế bằng Giáo pháp vững chắc. « Giữ gìn Ngũ Giới cho tròn vẹn, thì cửa Bông lai ắt dựng vào » để bước vào kỳ thi LONG HOA ĐẠI HỘI chứ kỳ thật không phải là tranh chấp quyền tước giả tạm hay chống đối quyền lực hoặc thế lực nào. Chúng tôi khẳng định rằng Hiệp Thiên Đài phải giữ Chơn truyền cho Nhơn sanh tu hành để giải thoát, không tranh danh quyền, Chức tước, không chống đối, không làm Chính trị (ây là Tu Hành thuần túy).

Chúng tôi, Chức sắc Hiệp Thiên Đài vì nghiệp Đạo dâng trọn lòng thành, nhưt tâm bảo tồn Luật pháp Chơn truyền, không khuất phục bất cứ hình thức nào do ông Nguyễn Thành Tâm áp đặt, sửa đổi. Chức sắc Hiệp Thiên Đài luôn luôn giữ dạ vô tư thực hiện Luật Thương Yêu - Quyền Công Chánh, giữ tròn Nhơn nghĩa đó là Chơn Pháp của ĐẠI ĐẠO TAM KỲ PHỔ ĐỘ nhằm nâng cao Thánh thể Chí Tôn tại mặt thế này đến Thất ức niên.

huongdaoflorida.com

Chúng tôi cầu nguyện Đức Chí Tôn, Đức Phật Mẫu cùng các Đấng Thiêng liêng Ban Phước lành cho toàn con cái của Người tinh thần mãn huệ đủ bình tình và sáng suốt hơn bao giờ hết để khỏi lầm đường lạc lối.

Nay kính,

Tòa Thánh, ngày 15 tháng 10 năm Ất Mùi

(DL: 26 / 11 / 2015)

CHỨC SẮC HIỆP THIÊN ĐÀI ĐỒNG KÝ TÊN.

* Kính Tường

Ban Tôn Giáo Tỉnh Tây Ninh.

Tr. Chấn Hưng - HTĐ.
Cải Tiến - Nguyễn Minh Nhật

Truyền Trung Nguyễn Cẩm Sơn
Truyền Trung Trần Anh Dũng
Truyền Trung Trần Văn Ngọc

trang 5

5

Hệ thống phước Hải Haill
 Luật sư Lê Văn Chí Chumant
 Sĩ Tài HTA Trần Tấn Giáp Thu Hai
 Luật sư Nguyễn Đức Hòa Đinh
 Luật sư Nguyễn Hoàng Sơn Quang
 Luật sư Nguyễn Văn Cho Quang
 Luật sư: LÊ-THÀNH-LÓN Thanh
 Sĩ Tài H.T.Đ Hà Ngọc Voi Chung
 Sĩ Tài HTA Nguyễn Văn Đức Đức
 Luật sư Huỳnh Văn Đức Đức
 Luật sư Nguyễn Thành Trung Trung
 Sĩ Tài H.T.Đ Nguyễn Văn Thịnh Thịnh
 Sĩ Tài H.T.Đ Nguyễn Thị Minh Minh
 L. Sĩ Tài Văn Hai Hai
 L. Sĩ Phan Hồng Như Như
 L. Sĩ Lê Thị Nhung Nhung
 Sĩ Tài Hà Thanh Huyền Huyền
 Sĩ Tài HTA Đỗ Văn Minh Minh
 Luật sư Lê Thị Thu Hà Thu Hà
 Sĩ Tài Phùng Văn Phan Phan
 Luật sư Huỳnh Văn Công Công
 Luật sư Hồ Quốc Toản Toản

Nguồn: www.huongdaoflorida.com

ĐỨC HỘ PHÁP: THUYẾT ĐẠO

HỘI THÁNH LÀ GÌ?

(Đức Hộ Pháp thuyết Đạo tại Đền Thánh, thời Tý đêm 28 tháng 6 năm Mậu Tý - DL 03-08-1948)

Hôm nay Bần Đạo giảng Hội Thánh là gì? Bần Đạo đã nhiều phen giảng giải Hội Thánh là Thánh Thể của Đức Chí Tôn tức nhiên là xác thịt của Ngài tại thế. Ấy vậy chúng ta đặng may duyên, nên buổi thế kỷ thứ hai mươi là thế kỷ hỗn loạn, sa ngã vào đường tội lỗi, sự tàn ác của đời đương nhiên chúng ta phải gớm sợ, Chí Tôn lại đến đặng dìu con cái Ngài, tức là các nguyên nhân của Ngài tại thế, từ bấy lâu nay bị sa ngã vào đường tội lỗi. Ngài đến qui hội cùng Ngài và chính mình Ngài đi tìm con cái của Ngài mà thôi. Ngài đến chẳng phải một ngày một bữa mà cả mấy ngàn năm. Ngài giảng trần với sự đau khổ nhọc nhằn, nhưng vẫn cam chịu. Ngài tìm phương pháp để tận độ chúng sanh, cơ tận độ ấy chưa thành tựu, họ còn bị kẹt vào vòng tội lỗi tại thế này cứ nhứt nguyên nhân, Ngài đến gom về hết trong thời kỳ ân xá thứ ba này, chúng ta không dè ngày nay hưởng đặc ân của Ngài, được nắm quyền hành làm Thánh Thể cho Ngài, tức nhiên là Ngài vậy.

Chúng ta thấy mặt luật thiên nhiên dầu cao xa khó khăn đến đâu, xem cơ tương đối ở hữu hình cũng có thể hiểu được. Một ông cha đã tới giờ qui liễu, nhìn lại gia đình sắp con đã nên gia thất chỉ còn vài đứa nhỏ dại, chưa đủ trí khôn; ông cha ấy phải thống khổ biết chừng nào, khi thấy đứa trẻ ấy bơ vơ, nếu mình rủi chết hoàn cảnh ấy ông phải định thế nào, lẽ cố nhiên là ông kêu người con trai lớn của ông lại dặn dò cận kề: Khi cha có mất rồi thì con phải thương em con còn nhỏ, bảo trọng cho nó, tạo tương lai hạnh phúc cho nó. Người anh nghe cha di chúc thì lo tìm phương dạy dỗ em thế nào cho nên người và đến một ngày kia các con ấy sẽ trở nên hiền đạt đi rồi, thiết tưởng gia đình ấy hạnh phúc biết chừng nào. Hạnh phúc hơn khi người cha ấy trông thấy con mình cao sang vinh hiển hơn mình.

Đức Chí Tôn kỳ này muốn chính mình Ngài đến cứu vớt con cái Ngài, nhưng Ngự Mã Quân của Ngài không cho Ngài đi, vì biết Ngài mỗi khi xuống thế phải chịu thống khổ vô ngần, nên Ngự

Mã Quân quyết định đến thế cho Ngài. Chúng ta tưởng tượng sự thế ấy nếu Chí Tôn ưng chịu, thì Ngự Mã Quân phải hứa cứu vớt hết cả con cái của Ngài và lại dặn: “Bây muốn đến thế Tao mà ở với con Tao thì Bây phải làm sao bảo trọng chúng nó vẹn toàn để đem về đông đủ cho Tao và phải đủ can đảm và năng lực thay thế Tao bên cạnh chúng nó. Nếu Bây không muốn cho Tao làm thì Bây phải làm như Tao mới đặng”. Tôi tưởng Ngự Mã Quân đến thế cho Ngài, phải lựa chọn trong hàng lương sanh con cái của Ngài để làm hình ảnh cho Ngài, như vậy Ngài mới chịu.

Vì có Hội Thánh là Thánh Thể của Đức Chí Tôn, cho nên khi Ngài lập Pháp Chánh Truyền cho Thánh Thể của Ngài, Ngài định một người để làm Anh Cả trong bảy con của Ngài. Người Anh Cả ấy phải làm cha và làm thầy trong khi Chí Tôn vắng mặt.

Ngặt một điều là mình không xứng đáng đó thôi, chớ không buổi nào Chí Tôn không công nhận và không chịu, một khi mình đủ đức tánh thay thế cho Ngài. Nếu Thánh Thể của Chí Tôn tại thế này mà dạy dỗ, cứu vớt con cái của Ngài được toàn vẹn y như ý định của Ngài thì thiết tưởng không có gì làm cho Ngài vui sướng bằng! Ấy vậy, Hội Thánh đầu Nam dầu Nữ, tức là hình ảnh của Chí Tôn, Chí Tôn giao cả đảm nhiệm làm cha và làm thầy.

Hễ thay thế Chí Tôn làm cha làm thầy thì tức nhiên mình là cha là thầy, nếu làm cha cho xứng đáng cha, làm thầy xứng đáng thầy, thì chúng sanh làm thế nào mà không tôn trọng như cha như thầy được. Trong đám anh em chúng ta ngồi tại đây, cùng sắp em nhỏ kia trong đó cũng có vị Phật, Tiên giáng thế, nhưng còn chờ chúng ta lập vị cho nó, bởi nó còn khờ nên giao chúng ta giáo hóa nó để một ngày kia chúng nó đạt đến tinh thần cao trọng đặng lãnh sứ mạng của Chí Tôn phú thác.

Vậy, ngày giờ nào chúng ta đủ quyền năng để giáo hóa đoàn em sau này đặng vào địa vị, tức nhiên chúng ta đã trọn đạo đối với Chí Tôn.

QUYỀN NĂNG CỦA NỀN TÔN GIÁO.

Tại Đền Thánh, thời Tý mồng 3 tháng giêng năm Mậu Tý (dl. 12-02-1948)

Trong ba ngày xuân, Bản Đạo ước mong nước Cam Lộ của Chí Tôn chan rưới đặng rửa tâm hồn của mấy em, phục sinh trở lại.

Nay Bản Đạo xin thuyết minh quyền năng của nền Tôn giáo.

Cả chủng loại, loài người và vật loại, chúng ta quan sát ngoại thể thấy loài người và vạn vật phải ở chung hiệp cùng nhau, gọi là xã hội mới sống được. Chúng ta thấy trước mặt nhiều vật loại sống đặng như ong, kiến, cũng nhờ tổ chức xã hội, giống thú mà còn biết chung hiệp từ đoàn thể tức nhiên có tinh thần xã hội. Loài người cốt yếu sống cũng phải có xã hội. Lại nữa, nếu chúng ta tìm chơn lý của Phật giáo thì thấy Chí Tôn đã phú thác cho loài người làm chúa vạn vật. Ngài để tinh thần của loài người cao trọng, tức nhiên cho người có khối linh vĩ đại, trọng hệ hơn, đủ phương thể làm tròn trách vụ đối với vạn vật, tức Ngài định cho ta làm chủ xã hội vạn linh.

Làm trách vụ tức nhiên có tinh thần cảm xúc mà cảm xúc tức nhiên sanh tình. Tình là luật thiên nhiên của Chí Tôn. Tình phân ra hai vờ chánh, nơi cõi phàm thì có luật định giới hạn, chúng ta thấy tạo luật pháp xã hội, hiển nhiên nơi cửa Hu Linh cũng có đặc quyền, nên cũng phải có khuôn luật là Thiên điều. Có nhiều vị Phật cảm vững quyền thưởng phạt ấy, gọi là nhơn quả, vay trả, hễ nên thì thưởng, còn hư phải thưởng, luật định như thế rất nên công bình chánh đáng.

Vì có khuôn khổ luật pháp do quyền Thiêng Liêng của Chí Tôn định, bằng chẳng vậy dữ cũng như hiền, lành cũng như ác,¹ hỗn độn cả tinh thần của Chí Linh, tổng số không mực thước, không căn đề, không cội rễ.

Ấy vậy Đạo cốt yếu tạo khối tình ái tâm lý của loài người, biết mình là phần tử của xã hội, phải làm điều gì cho xã hội nhờ.

Gia đình là một phần nhỏ trong xã hội, nếu biết gìn giữ thân thể, tôn trọng danh giá cha mẹ, anh em thảng có đũa du côn không kể gia pháp, làm rối loạn gia đình thì kẻ đó ai cũng muốn bỏ, muốn đưa ra khỏi gia đình tông tổ. Sợ e gia đình nào mực thước, thảng có điều vô phúc ấy sẽ xử đũa làm nhục đó, hình phạt nặng nề hơn kẻ tha nhơn.

Cần khôn là đại gia đình, cửa Đạo cũng vậy, xã hội cũng vậy, là một gia đình có cha mẹ, bà con, như một tông tộc vậy.

Lớn hơn gia đình là một quốc gia, là một gia đình lớn, gồm cả các gia đình tổng hợp lại, chiều theo một khuôn luật do quyền năng của Đạo giáo tức Đại gia đình.

Ta lần lượt đi đến toàn nhơn loại hiệp lại thành Đại gia đình.

Con người sanh ra phải biết trách vụ của mình, trong tiểu gia đình hay đại gia đình cũng vậy. Người ở gia đình chỉ xưng mình là con, vì có Jésus Christ chỉ xưng mình là con của Người (le fils de l'homme).

Ôi! Chỉ làm người mà được thành nhơn thì hiểu giá trị của nó thế nào? Văn minh Nho giáo hiểu giá trị làm người ấy khó khăn lắm, khó mà minh biện được: «*Vi nhơn nan, vi nhơn nan*» (làm người khó, làm người khó). *Tổ tổ vi nhơn nan* (làm người rất nên là khó).

Mong làm người cho xứng đáng là người trong gia đình là khó khăn lắm, mà hễ làm người để dùi đỡ được gia đình, tức là chúa gia đình đó; mình là người mà nâng đỡ được quốc vận, là chúa của quốc gia. Giờ ta thử hỏi: Một nền tôn giáo đem tâm lý loài người hiệp một lại là một điều đứng trên cái mức đại gia đình đó. Làm người chủ xứng đáng của gia đình đã là khó, làm người chủ xứng đáng của quốc gia lại càng khó, rồi làm người chủ xứng đáng của một nền tôn giáo không phải dễ. Hễ làm chủ được xứng đáng, thì đối với nhơn quả, ta chỉ có nhơn mà không còn quả nữa. Người đã đem thân này ra làm chúa gia đình, không còn là mình nữa mà là bậc tiền bối; người đáng là người chủ của một nước là bực Thánh nhơn, người đáng là người chủ một tôn giáo ấy là vị Phật.

Ấy vậy, chúng ta muốn quan sát một tôn giáo nào được gọi là chánh giáo, thì tôn giáo đó phải đủ

1- Nơi đoạn thứ 5: Vì có khuôn khổ luật pháp do quyền thiêng liêng của Chí Tôn định, bằng chẳng vậy dữ cũng như hiền, lành cũng như ác,... Nguyên bản chánh in là: Vì có khuôn khổ luật pháp do quyền thiêng liêng của Chí Tôn định, bằng chẳng vậy dữ cũng ra hiền, lành cũng như ác,... Chúng tôi mạn phép trình bày như trên cho rõ nghĩa hơn.

yếu điễm tạo nên người chủ của nó đặng diu đỡ các phần tử của Đạo ấy, đủ hạnh kiem, đủ quyền năng. Phải cao thượng hơn sự thường tình, đi cho vững trên con đường hằng sống mới xứng đáng là chủ của Đại gia đình Càn Khôn Võ Trụ. Cả phương pháp không mục thước quyền hành để đạt đến địa vị chúa một tôn giáo thì không phải chánh đạo. Ta đã thấy gì? Đạo Cao Đài có không? Ta suy xét coi: Có hẳn. Nếu con đường ấy, kẻ nào cố gắng thì nên người làm chúa nền tôn giáo của Chí Tôn đã tạo sẵn, có mục thước, chuẩn thẳng, phép tắc, để cho người ấy lập nên địa vị.

QUYỀN NĂNG CỦA NỀN TÔN GIÁO. (tiếp theo)

Tại Đền Thánh, ngày 4 tháng giêng năm Mậu Tý (dl. 13-02-1948)

Đêm hôm qua bị đèn tắt, nên chưa kết luận thể pháp. Nay Bản Đạo thuyết hơi dài một chút, xin cả thầy có mỗi chân đừng phiền.

Đêm hôm qua, Bản Đạo đã diu dắt các bạn, các em, các con, đi trên con đường tầm kiếm triết lý một nền Tôn giáo. Cả nhơn loại đều học làm chúa toàn cả gia đình, được làm chủ một tiểu gia đình, tức là một tông tộc là một vị hiền tại thế rồi, được làm chủ một đại gia đình là Quốc gia, là một vị Thánh nhơn, được làm chủ một số Quốc gia hiệp lại như Hiệp Chúng Quốc tại Mỹ Châu như Washington,... chẳng hạn, là một vị Tiên, được làm chủ tối đại gia đình tức nhiên làm chủ toàn thiên hạ, một nền tôn giáo là một vị Phật. Thể pháp của Đạo Cao Đài có khuôn khổ tập cho nhơn loại đi đến mục đích trong luật pháp của một nền chánh giáo.

Kế đây, Bản Đạo xin thuyết về bí pháp. Vả chẳng Chí Tôn sanh chúng ta là người, cho chúng ta là người, cho chúng ta nhứt điễm linh quang tạo hình ảnh mỗi cá nhân. Ngài định phận sự tối trọng yếu của Ngài và cầu chúng ta thật hành cho ra thiệt tướng, nghĩa là: Làm thế nào đặng làm chúa vạn vật hữu vi cho Ngài. Hễ giao phận sự thì buộc phải đảm nhiệm luật pháp cũng như sai ai thế hình ảnh cho mình đến nơi nào, làm phận sự gì cần đưa chương trình đặng thi thố ra sao cho thành đạt. Trong chương trình có phương pháp hành vi, tức nhiên luật pháp của Đức Chí Tôn muốn buộc loài người đạt đức làm chúa vạn vật, định pháp vô hình tức nhiên định Thiên điều. Thiên điều là luật, còn pháp là quyền năng thưởng phạt nhơn quả. Không lạ gì, chúng ta thấy thế thường, con người không làm thì không có nên hư, còn lãnh trách vụ thì nên hư đặng thất. Nên hư đặng thất của con người là một tấn tuồng nơi mặt thế. Ta nhận thấy mang thi hài, xác thịt, khối chơn linh chịu mờ ám, chỉ biết sống phải hiểu nghĩa vụ mình, không phải sống đặng thừa hưởng, từ khi lọt lòng mẹ thì đã mang một mối nợ trần. Hễ mắc nợ thì phải trả, mà trả cho ai? Khởi trả cho gia đình trước. Ai là người làm trọn đạo gia đình cũng khó lắm rồi, biết bao nhiêu trở lực, quả kiếp trước tái diễn lại, phải vay trả kiếp sau. Vay vay, trả trả, chẳng khác anh lái buôn kia trong đường đi. Muốn học làm chúa vạn vật cũng phải nhiều đường lối gay trở khó khăn.

Nếu Bản Đạo không vi chủ đặng đè nén con vật này, chỉ biết sống như con vật thì đã quên hẳn mình là gì, chẳng cần luận, đương nhiên nhơn loại lâm vào cảnh vay trả như anh lái buôn bị gian lận nhiều nên bán lỗ, ấy là nhơn. Đi chuyến khác nữa may mua rẻ bán được mắc thì được lời. Lời lỗ là con buôn nơi trường đời. Ta thấy giờ nào chúng ta chẳng còn buôn lấy lời cho chúng ta hưởng mà là buôn cho Ông chủ hưởng, ngày ấy chúng ta không sợ lỗ lời. Nhơn quả cũng thế, ngày giờ nào ta chẳng còn là ta mà còn trong gia tộc ta, ngày giờ nào ta chẳng còn là ta mà sống cho nhơn loại, ngày ấy là ngày giải thoát.

Mình không vay hỏi ai, mình chỉ cho mượn thì mình ắt giàu. Ngày giờ nào mà lời lỗ mình không

chịu trách nhiệm chỉ sống về nghề nghiệp của mình mà thôi, thì mình ắt không ăn thua chi với ai tất cả. Đức Chí Tôn cũng thế, ngày giờ nào con cái của Ngài lấy hiếu đối với Ngài, nuôi nhen loại về tinh thần và vật chất đó là cơ quan đạt đạo, chúng ta cho vay mà không thiếu, ấy là ta tự giải thoát.

Ta thử hỏi cả bí pháp của Đạo Cao Đài có như vậy chăng? Có chớ! Kia cái Cửu Trùng Thiên Chí Tôn đem phô bày tại mặt thế này đối với Cửu phẩm Thần, Tiên, không còn ai chối đặng, ai đi trốn thì được giải thoát. Ngồi Giáo Tông môi giới hay thiệt? Chính Anh Cả chúng ta đã ngồi được. Ai làm được vậy chăng? Làm được chớ! Nếu có kẻ nói mắc lo gia đình, không thể lo Đạo được là phi lý. Đạo là trường học đạt đại gia đình, Đạo là trường thi lập vị, sao lại làm không được? Tại làm biếng học! Học đặng hành. Nên hư do tại mình, không phải do Chí Tôn và cũng không phải tại Đạo. Tôn giáo nào không đạt được Cửu phẩm Thần, Tiên dưới thế này, thì trên Cửu Thiên kia không hề đạt vị được. Ấy vậy, về mặt bí pháp Đạo Cao Đài là rõ ràng một nền chánh giáo của Chí Tôn vậy.

THÁNH GIÁO CỦA CHÍ TÔN

Phải thương yêu hơn loại bằng không đủ sức thương yêu thì cấm chẳng đặng ghét.

Ngày 11 tháng 1 năm 1930 (12-12- Kỷ Ty)

Thầy, các con

Thầy thường nói với các con rằng: Các con là cơ thể của sự thương yêu, mà các con không còn hiểu sự thương yêu là gì, bởi nơi nào đó? T.. kiểm coi.

(T.. bạch.....)

Không con. Sự thương yêu là giếng bảo sanh của Càn khôn Thế giới. Có thương yêu, hơn loại mới hòa bình, Càn khôn mới an tịnh. Đặng an tịnh mới không thù nghịch lẫn nhau, mới giữ bền cơ sanh hóa.

Còn nghịch cơ sanh hóa là ai, các con có biết không? T... kiểm coi.

(T... bạch.....)

Không con. Con nói đó là nói dối cho tà quái, chớ thiệt là cho Quỷ vương. Quỷ vương là tay diệt hóa. Cũng như có sống của Thầy, ắt có chết của Quỷ vương vậy. Vậy thì các con coi Quỷ vương lấy cơ thể nào mà toan hại các con?

(T... bạch.....)

Quỷ vương xúi giục người không đem lòng bác ái mà gây rối lương sanh).

Sao con không dùng tiếng chết mà tỏ lý cao sâu? Vì có ghét nhau, vạ loại mới khi nhau; khi lẫn nhau mới tàn hại lẫn nhau, mà tàn hại lẫn nhau, là cơ diệt thế.

Vậy Thầy cấm các con từ đây, nếu không đủ sức thương yêu nhau, thì cũng chẳng đặng ghét nhau, nghe à.

Thăng